

Dolány ležia na južných svahoch Levočských vrchov a severných svahoch Spišskej Magury v úzkej doline Dolianskeho potoka. Obec vznikla v rokoch 1314 – 1349 na časti klčovského chotára. Obec tvoria dva časti: vlastné Dolány a obecná časť Rožkovce, ktoré boli k Dolanom pričlenené roku 1924. Dovtedy každá z nich mala samostatný vývoj.

Dolány existovali už v 13. storočí. Najstarší písomný záznam o obci pochádza z listiny datovanej 2.6.1297, keď sa vyskytuje pod názvom „Clara Vallis“ (Jasná, pekná dolina). Ako svoje dedičstvo ju vtedy daroval komes Hennyngus z Klčova Ladovi zo Spišského Hrhova, aby ju za istý poplatok a služby osídlil, vykľočoval pôdu a priviedol do podoby obce spravujúcej sa podľa saského práva. V neskoršom období sa vyskytuje pod názvami: Dolina (1349), Dolyna (1355), Dolyan (1598), Dolan (1733), Dolany (1808). Ukazuje sa, že obec sa do saského spoločenstva neskôr nedostala, ale do stredoveku do polovice 19. storočia figuruje ako vlastníctvo kopijníckeho šľachtického rodu Tokeovcov z Čepanoviec. Bola osídlená slovanským (slovenským) obyvateľstvom, čoho dôkazom je aj jej pomenovanie. Ešte roku 1620 Dolány patrili spolu so susednými Končanami k Stolicy spišských kopijníkov. Najneskôr od 2. polovice 18. storočia sú začlenené do Spišskej stolice ako spoločná obec Končany – Dolány patriaca spomínanému rodu. Obce boli zlúčené iba do roku 1900, kým Končany nepripojili ku Klčovu. Potom roku 1924 k Dolanom boli pripojené Rožkovce.

Obec Rožkovce je doložená z roku 1296 ako Horuzk, neskôr ako Rozk (1311), Huruskfalua, Ruzkfalua (1360), Hruskhfolua, Huruskfolua (1364), Roskfalua (1424), Roskocz (1773), Roskowce (1808); maďarsky Roskóc, Roskfalva. Obec založil v rokoch 1280 – 96 Hurusk. V roku 1787 mala 8 domov a 50 obyvateľov, v roku 1828 mala 12 domov a 91 obyvateľov.

Nadmorská výška v strede obce Dolány je 560 m n. m., v Rožkovciach 620 m n. m. V súčasnosti je tu charakteristická existencia rómskych osád.

Dolány sú dobrou východzu obcou pre výlety za prírodnými ako aj kultúrnymi pamiatkami Spiša. Nachádza sa tu CHN Hájik, má rozlohu 4,18 ha.

Kultúrno - historické zdroje:

1) Kaplnka z konca 18. storočia

2) Kostol sv. Michala Archanjela

3) Drevená zvonica

Zdroj: zber informácií od samospráv, internet, web stránky obcí www.e-obce.sk/obec/dolany

□

□